

Kajaanissa Lauvantaina 16 p. Syyskuuta.

Tilaukshinta:

Kaupungissa: 1/1 v. Sm. 3: —, 3/4 v. 2: 50, 1/2 v. 1: 75, 1/4 v. 1: —. Postissa: 10 kk. 3: —, 1/2 v. 2: 05, 1 kk. 46 p. Venäjällä 2 Rupl. Ameriikassa 1 1/2 doll. Kaupungissa kotiinkannosta 50 p. lisäys vuodelta. — Yksityisnumeroin hinta 10 p:nä.

Toimitus:

K. Kokkonen. J. Hyvärinen.
(Vastaava.)

Kajaanin Lehti ilmaantuu joka keskiviikko- ja lauantai-aamuna klo 8.

Ilmoitushinta ensi sivulla 15 ja takasivulla 10 penniä pieneltä riviltä. — Ilmoitukset ovat jätettävät kirjapainoon viimeistään joka tiistai ja perjantai klo 1 i. p.

Kirkollisia tietoja.

Kuolleita:

Suutarinleski Agneta Djupström, o. s. Polvinen, kuollut Sotkamossa 71 v., 7 k., 21 p. vanhana.

Matkustavaisia.

Syysk. 15 p:nä.

Kestikevarissa: Hra Braxén Iisalmelta, arkkitehdit Tötterström Oulusta ja Sucksdorff Helsingistä, hra Kuula Sijakajelta, insinööri Hahl Kuopiosta, metsänhoitaja Lange Helsingistä, nimismies Brander ja poliisikonstaapeli Kovalainen Säräisniemeltä.

Päivälista.

Raastuvanoikeus ja Maistraati, istunto Maanantaisin kello 11 e.p.p.
Kaupungin pormestarin vastaanottoaika klo 9—11 e. p. p.
Rahatoimikamari auki Keskiviikkoisin kello 7:stä j.p.
Kansallisosakepankin konttori, rehtori Ticcanderin talossa, auki joka arkipäivä kello 10—12.
Säästöpankki Lauantaisin 6:ta j.p.
Sähkösanoma konttori auki arkipäivinä 8—2 ja 5—7, Sunnuntaina 9—11 sekä 5—7.
Kansankirjasto: Sunnuntaina 3—6 j.p. Lukusali: Sunnuntaina 3—7 j.p.

Lääkäri.

Piirilääkäri, Tri O. W. Wennerström vastaan ottaa sairaita kodissaan klo 9—11 e.p.p. ja 5—6 j.p.p. — Tapa turma kohtauksia joka aika vuorokaudella.
Sairaat, jotka pyrkivät sairashuoneeseen otettaviksi, saapukoot sinne klo 1/2:12 päivällä.
Käynyt sairashuoneella sairaitten tykönä on sallittu klo 9—10 ja 4—5.

Kajaanin postikonttori pidetään avoinna:

Maanantaina, Tiistaina, Torstaina klo 9—12 e.p.p. ja 3—6 j.p.p.
Keskiviikkona, Perjantaina, Lauantaina klo 9—12 e.p.p. ja 2—5 j.p.p.
Sunnuntai- ja juhlapäivinä klo 9—10 e.p.p. ja 5—6 j.p.p.

Postien tulo-aika:

Sunnuntaina a.p. Iisalmelta.
Maanantaina a.p. Kestilästä, Pulkkilasta, Iisalmelta ja Paltamosta sekä i.p. Kuhmosta ja Sotkamosta.
Tiistaina a.p. Iisalmelta.
Keskiviikkona a.p. Oulusta, Suomensalmelta, Puolangalta, Hyrynsalmelta, Ristijärveltä, Mieslahdella ja Paltamosta.
Torstaina i.p. Kuhmosta ja Sotkamosta.
Perjantaina a.p. Iisalmelta.
Lauantaina a.p. Oulusta, Suomensalmelta, Puolangalta, Hyrynsalmelta, Ristijärveltä, Mieslahdella ja Paltamosta sekä i.p. Sotkamosta.

Postien lähtö-aika:

Sunnuntaina klo 7 j.p.p. Iisalmelle.
Maanantaina klo 9 e.p.p. Sotkamoon, klo 11 e.p.p. Paltamoon ja klo 10 j.p.p. Ouluun, Vaalaan, Säräisniemelle, Suomensalmelle, Puolangalle, Hyrynsalmelle, Ristijärvelle ja Mieslahdelle.
Tiistaina klo 9 e.p.p. Kestilään ja Pulkkilään.
Keskiviikkona klo 9 e.p.p. Kuhmoniemelle, ja Sotkamoon; klo 11 e.p.p. Paltamoon ja klo 7 j.p.p. Iisalmelle.
Torstaina klo 10 j.p.p. Ouluun, Vaalaan, Säräisniemelle, Suomensalmelle, Puolangalle, Hyrynsalmelle, Ristijärvelle ja Mieslahdelle.
Perjantaina klo 7 i.p.p. Iisalmelle.
Lauantaina klo 9 e.p.p. Kuhmoniemelle ja Sotkamoon; klo 11 e.p.p. Paltamoon sekä klo 7 i.p.p. Iisalmelle ja Iisalmen kautta Ouluun.

Teetä

sivulla olevalla leimalla ja tavaramerkillä varustettua, saadaan kaikissa hyvin varustetuissa kauppa- ja ravintoloissa.

Jokainen kääre sisältää tutkimustodistuksen.

Jenny Bergh'in

Kirjakauppa

on muutettu Linnankadun ja torin kulmasta kauppias C. P. Bergh'in taloon n:o 5 Torikadun varrella.

Laivakulun aikana lähetetään postimerkeillä varustetut kirjeet laivoilla „Koitto“ ja „Elias“. Posti lähetetään 3/4 tuntia ennen laivain lähtöä.

Kirjelaatikot tyhjennetään.

Postikonttorin luona 15 min., muut 1/2 tuntia ennen postin lähtöä.

Kajaanin Kirjapaino

Kajaanissa toimittaa kirjapainoon kuuluvia töitä.

Kullervo, Tapaturmavakuutusosakeyhtiö.
Asiamies ERIK PIRINEN.

Kurssit.

Suomen pankki 15 p. Syysk.

	Myynti- kurssi:	Osto- kurssi:
	M. p.	M. p.
Pietari a/v	267: 60	266: 30
Lontoo a/v	25: 40	25: 18
3 kk.	—	24: 98
Paris a/v	100: 60	99: 80
3 kk.	—	99: 10
Antwerpen a/v	100: 40	99: 50
3 kk.	—	98: 70
Hampuri a/v	123: 90	123: 30
3 kk.	—	121: 90
Lybekki a/v	123: 90	123: 30
3 kk.	—	121: 90
Berlin a/v	123: 90	123: 30
3 kk.	—	121: 90
Frankfurt am Main a/v	123: 90	123: 30
3 kk.	—	121: 90
Amsterdam a/v	209: —	—
3 kk.	—	206: 50
Tukholma	139: 10	138: 50
Kristiania a/v	139: 10	138: 40
Köpenhamina a/v	139: 10	138: 40
New-York	5: 25	5: —

Kuolleita.

+

Ilmoitetaan että rakas äitimme
Agneta Djupström,
o. s. Polvinen,
vaipui lyhemmän taudin sairastettuaan kuolonuoneen Sotkamossa 9 p. syysk. 1899 klo 3,20 j. pp. 71 v., 7 kuuk. ja 21 vuorok. ijässä, jättäen muistelemaan pojan, tyttären, vävyn ja kaksi lapsenlasta; joka täten sukulaisille ja tuttaville ilmoitetaan.
Lapset.

Lisiä vuodentulon katsaukseen ja muutamia esityksiä.

Koko joukon on ajama muuttunut fitten kun tämän lehden 52 N:roska teimme lyhyen filmäyksen vuodentulon toiveisiin. Silloin puhuimme otaksuistamme sillä edellytyksellä että kovia halladit ei enää sattuisi. Niin onnellisesti ei kuitenkaan ole käynyt. Luulemme ja olemme myöskin kuulleet, että hallat t. k. 11:sta ja 13:sta päivää västen ovat kättöuolle, joista suuri osa oli ja on vieläkin leikkaamatta — ne kun ovat muutenkin vihanntia olleet — jellaista tuhoa tehneet, että se yhäkin suuresti on heikentanut vuodenvausteita. Arvelimme silloin että valtion avustukset ei ole toivoa päästä talven yli ja uutiseen, waikkain warjinaisia hätäaputoimia tenties voitaisiin

wälttää. Mamme nyt jo suuresti epäillä, voidaanko wälttää kumpakaan. Uskomme nimittäin että wiljantulon niukkuus huomataan perinpohjin wasta fitten kun nähdään, mitä karttuu puituna hintaloon. Sitä ei vielä ole muuta kuin jostikin merkitti nähty syystä että kaiken ja myöskin töiden kultiesja näin myöhäisesjä ei ole puitu kuin jotain rutiita wäjä suuhun, ja tulon yleisnäkö on niinmuodoin vielä saavuttamatto. Eikä tulo suinkaan woi tawallisiin verraten suureksi eikä hynwalaatuiseksi päästä. On siis jo aihetta ruweta miettimään, miten wältetään wuotta, miten saadaan siementä, syötävää.

Elämän ehto nyt enintin olisi että siltä, jolle on sattunut tulemaan itäviä eloja, rutiita niinkuin ohriakin, olisi ne jaatava talteen kewään ja kefan waralle, ennenkuin ne ennetetään syöä — ja pakkohan ne on syöä, kun aikaa wain saa kulua, ellei niitä ajoisja waihdeta pois syömälolla. Onhan niin nähty ja koettu niin monta kertaa, että muualta waltion wälityksellä tahi muuten hätäräpällä hankittu siemenelo on jellaista kuin kulloukfin jattuu. Sitä seuraa katowuosi perästä wiclä hynwänäkin wuonna. Niinhän oli 1867, niin 1892 ja 93. Ja jopiihan sentään toiwota että ainakin itäviä rutiita, ehkäpä monelle ohriakin tänäkin syfynä tulee, mutta ilman ripeätä toimintaa ne syödään suihin ja siinä sitä fitten taas ollaan. Weidän kun ei fittenkään käy uskominen muuta kuin että waltio nyt niinkuin ennen ryhtyy pulassa awustamaan, olisi kuntain wiipymättä käytävä harfiksimaan tarwittawanja awun suuruutta, tekemään laina-anomuksensa rahojen saamiseffi niin pituletaan kuin mahdollista, että saataisiin paikkoihin wiljan, millä woiataisiin waihtaa siemeneffi käppä elo talteen kuntain lainajywästöihin, joista useimmat luullaksemme muuten owat joffekfin tyhjat. Samallajan woihi hankkia myöskin syömäloloa, jos mahdollista, jo awoweden aikana läheijimpään wessatamaamme Jifalmesja. Muistanammekohan enää sitä hintkausta, millä perittiin melkein kaiffi 1893 tarwittawat elomäärät Du-lusta ja Kuopiosta? Kyllä silloin oli urfko heuwoilla, jos miehilläkin. Olfihan puolimatta aina puolimatta ja fiffi kannattaisi ryhtyä ajoisja tiukföihin toimiiin kuntain puolelta, jainoin kuin olisi toiwottawa että waltionkin puolelta pikemmin kuin usein ennen jeltwittäisiin noista monista wirallifista mutfista, jäännöfifista ja niiden säännöfifista, lausfunnoista ja lausfuntojen lausfunnoista j. n. e. Mutta wiclä ferran ja ennen kaikkea: elfdöt kunat nyt, kuten 1893, pilatfo omaa asjataan kouraantuntuwilla, filmiinä näfhywillä liika-anomuffilla. Wälttia, mieltä!

Tämä asian siitä puolesta tällä erää.

Toinen fisyynys on, tuleeko hätäaputoimistoja fin asetettawiffi. Se riippuu paljon siitä, alkaako talwen tullen ilmestyä paikkakuntaan mitään mainittawampia työpaikkoja, niink. tukinwetoja, kosfioitöitä ja jellaifia. Sikäli kuin nyfhyfin tunnemme, eiwät ne tule menemään mahdottomiiin ja fiffi arwelleme irtaimelle wäestölle tulewan pulan eteen. „Pohjolakin“ luultawasti täfhtyy jainoin kuin Tornton rautatien työpaikka kuuluu jo nyt olewan täynnä yli laitojen; laita jama on Jifalmen—Kuopion wälifellä työpaifalla. Mitäpä keinoffi muuta kuin awun hant-

fiminen hätäyneille. Wähän wiljan aikana ei pysty talonpoikakaan teettämään töitä sitäkään wähää kuin tawallifina aikoina. Hantfimaan siis apua työtä wastaan, mutta minkälaista työtä?

On ennen ollut tawallista että hätäaputyöt, mitä miesmäen töihin tulee owat olleet kaikellaista rimuramua, harawaa, airoa, astiaa, työrekeä, kirewewartta, puulapiota ja sen jellaista. Myödään fitten tuo rimuramu huuto-kaupalla ja saadaan niihin pannuista waroista takafi ehkä 1 tahi 2 prosenttia ja niin. Sätääntynyt tofin tulee autetuffi, mutta käytetyt warat kuitenkin meniwät — woi sen janoa — omasta edestään, sen enemää muuta hyötyä fenellenkään tuottamatta. On fiultu tätä menetelöä puolustettawan fillä että se elwyyttää käfitydaitoa paifakunnilla. Ja kuitenkin on näfhtytnyt noina monina koettuina hallawuofina, ettei tuo taito fiffi ole wähääkään elpynyt, eikä se fiffi tee wastaakaan. Jofa ennestään on telomies ja saa aikaan jotain kunnollista ja arwofasta, hän tehföön tehtäwiään hätäaputoififfi ja saafon niistä olojen falliman, arwoa wastaawan palkfion, mutta muut „suutarit pyfhyfööt lestifään“, j. o. tehfööt fiffi, mitä ei ofaa käfifään mennä pilalle: „panfööt halfi ja poiffi“, fillä fiffihän fanotaan jofa miehen ofaawan.

Mutta mistä hantfia näille jellaista työtä. Woi hynwänen aika! Sitähän on talonpojilla waikka kuin paljon. Eikä kowana aikana suinkaan auta töitä walita. Talonpojilla on ainiaan tahi ainakin pitäfi olla halon, aidakfen, feipään, rangan, hawun hakfiuta, mudan luontia, ojantawamista. Näitä hän ei pysty huonona aikana itfe teettämään. Näitä hän teettää työn ja leiwän tarwiffialla fiffi palkfista, minkä hätäaputoimifunta määrää, antaa työmiefelle tehbystä työstä todistuksen, jolla työmies kantaa hätäaputoimifunnalta palkfiansa. Sitten antaa talonpoika hätäaputoimifunnalle welfakirjan jofa kaikesta tahi ofasta sitä työtä, mikä hänelle on teetetty, ja makfaja sen wähitellen parempina aikoina, tietysy ilman koroitita ja jafioita. Näin owat autetut sekä työmies että talonpoika; hätäapuwarat on käytetty hyödyllifiseen työhön, eikä rimuramuun ja warmaan suurempi ofa niistä fillä lailla saadaan takafi kokoon wastaifina kowina aikoina uidelleen käytettawiffi, kuin mitä palaa tuon rimuramun huutokaupoisja.

Ottakaa ajatellaksemme ja, jos tarwe tulee, pankaa toimeen. Uskomme että esityksemme, niin muullitus kuin onfin tähänastifesta, on tofi käytännösfjä mahdöllinen toteuttaa ja tuottaa totifempaa hyötyä, kuin tuo rimuramuffilla olo. Meikäläifisjä oloisja pitää myöskin huomata että paremmillenkään miesten käfiföille ei tahdota saada meneffiä suunnillentaan niiden arwon mukafifella hinnalla, eikä muuanne tarjoamista käy ajattelemisen niinhywin kulfunewoihimme kuin fiffenfin nähden, että maa ja maailma on jo ennestään teollifunustuotteifin huffumassa, kuten tunnettu.

Eri asja on naisten käfiföiden. Ne kun owat waatetawaraa, on niillä aina suunnilleen käppä arwonja, olföot laatua mitä hynwään ja waikkapa fönpefömmästä muodostunuttakin wärfkiä. Niiden on joffekfin jama kuin ruokatawaran ja fiffi ei niihin nähden tule fisyynfifteen mitään „eri lutua.“

Olemme ajoissa tahtoneet ottaa puheiksi nämä asiat, etupäässä sitti että keskustelut pääsivät alkun, jos tarvitaan ryhtyä sekä keskusteluihin että toimiin. Syvä olisi, ettei tarvittaisi.

Metsänhoidosta.

Erinomaista ollaan, josko metsänhoito kannattaa tai ei. Jos suoranaisesti kylväisimme ja istuttaisimme ilman että nuotusta sääntämättä harkasta voisimme toimittaa, ei metsänhoito kannata. Jos ne rahat, mitkä metsänhoitoon upraamme, tallettaisivat me pankissa, tuottaisivat ne enemmän korkoa, mutta metsänhoitoon on niin monia pafottavia ja välttämättömiä syitä olemassa, ettemme voi jättää sitä tekemättä.

Jokaiselle lienee selvänä, että ilman metsiä olisi kaikki aineellinen toimeentulomme lopussa ja ihmiset jättäisivät kuolla nälkään. Metsiä on aina ollut ja tulee edeskin päin olemaan, vaikka valitettavasti tarffa metsäntuntia huomaa, että metsät pelottavassa määrin vähenyvät ja huononovat. Saman huomion on tehnyt metsäkomiteakin.

Jo aikoja ennen Suomeamme erillisessä oli pitänyt ryhtyä tarmokkaammin ja suuremmalla innolla metsiä hoitamaan. Monissa paikoissa maamme on metsänhävitys jo mennyt yli suhteellisen rajan. Vasta sitten kun näin on tapahtunut, antenevat silmät ja nähdään, että hoitamista ja suurempaa sääntämättä oli tarvittu metsän suhteeseen. Sitten vasta aletaan tehdä lastuja ja päätöksiä metsän hoidon menosta. Samalla tulisi ottaa huomioon tulot, kuinka suuriksi ne nousevat ja ovat nousseet vuosikymmenien kuluessa.

Maanviljelys ilman pellon lannoitamista ja kylvämistä ei voi tuottaa mitään; aivan sama on metsien kanssa; edellisiä tapauksessa tulevat väivannat palkittuiksi pikemmin kuin jälkimäisessä.

Olkoon kuinka hyvänä ja tuottavot metsät kuinka vähän koron tahansa, tarvitaan nykyään jo sääntölinen ja järjestyksellinen hoito metsillemme. Olen jo lyhyttäisytyksessä tämän lehden n:o:issa 11 ja 19 osoittanut, mitkä toimet olisivat alussa välttämättömät metsänhoidossa.

Muska mainittiin, että ihmisten toimeentulo ei olisi taattu ilman metsiä. Jokapäiväisessä elämässä ei ymmärrä sitä useinkaan metsäntuotteita käyttää niinkuin tulisi. Etupäässä kotitarvepuun meneksi tulee sääntämättä kuita supistaa niin vähäiseksi kuin mahdollista, sillä kotitarvehakkautien kautta metsät kärsivät ja tulevat haastatuiksi pahimmin. Muutot tulisi taas

rustaa kaksinkertaisilla ikkunoilla, lämmintäpitävillä lattioilla ja teitit hellien kansa y. m. Muistaa myös tulee, että pienestä sääntämättä riippuu metsien tuottavuus tulevaisuudessa.

Metsien häviämisen seurauksena olisi myös kuivuus. Suurimpana syynä Venäjällä tullee katovuosi on ollut kuivuus, joka on seurauksena metsien häviämistä. Salla ei tee siellä eikä muualakaan Euroopassa vahinnoa. Jo vanhan ajan oppineet huomasiivat tämän ilmiön: Platon Kreikassa katsoi metsänhävittämisen Atikan vuorimailta vaikuttavan laiken kasvullisuuden surkastumisen, ja roomalainen Cicero piti metsien häviytystä häpeällisenä tekona. Tiettyä on, kuinka suuressa määrin metsät kätkivät itseensä kosteutta, jonka ne vähitellen haihduttavat pois ja kuinka ne suojelevat viljavainioitamme kylmiltä tuulilta. Sama ominaisuus on metsällä lämpimän suhteen.

Monissa muissakin paikoissa Euroopassa on maanviljelys käynyt epäedulliseksi suurien tulvien, kuivaavien tuulien ja äkillisen lumenjälämisen y. m. kautta ja näitäkin voi suurimmaasi osaksi pitää metsien häviämisen seurauksena. Metsien hoitoa ei saa katsoa yksipuoliselta kannalta, vaan sen tulee käydä käsitteessä maanviljelyksen kanssa. Maanviljelys on ja tulee olemaan päälinkeinonamme. Usein täytyy metsän väistää karuimmille maille maanviljelyksen lauantuessa, mutta rakkaus meidän ei sen puolesta saa vähentä. Sitä suuremmalla huolella ja sääntämättä on meidän hoitamisen sitä, mitä pienemmäksi metsiäla supistuu; ja sen paremmin voimme sen tehdä.

Ulutettavaa on että aletaan jo huomata metsän suuri merkitys ja hyöty. Monet toimet, esim. hallituksen puolelta viittaavat siihen että uusi aika ja helpempi huolenpito tulee metsien osaksi. Mutta metsän omistajien ei tule ajettua vastustavalle kannalle, vaan tulee käyttää hyväkseen kaikki objekt ja neuvot kuin heille ovat tarjona. Ja jos muutamat harastavatkin tätä, ei sillä vielä saavuteta taroitusta. Jokaimein erityisesti on saatettava ymmärtämään että metsät ilman järjestyksellistä hoitoa eivät voi olla todelliseksi hyödyksi västämättä. Tilastolliset tutkimukset osoittavat nuotuksen kotimaisen puunkulutuksen olevan 20,000,000 kuutiometriä, rahassa vähintään Smk 25,000,000. Ulkomaille vietyjen puutavaraain arvo oli esim. 1894 wäläisten ilmoitusten mukaan arvoltaan: Subatavarat tajaissa luvuisia 53,000,000 Smk. Puunavutteen ja puupahvin arvo 45,000,000 Smk.**)

*) Viime vuoden vastaavia numeroita en ole ollut tilaisuudessa saada.
**) Viime vuosina on näiden tuotteiden wienti suuresti lisääntynyt.

jota pohjoisesta tuli jäätävän kylmänä autioita tuntureilta. Muurit olivat laakson turva, sen henkivartio. Ne tuli pitää puhtaana pienimmästäkin tahvasta. Kufapa laakson ajukkaista ei ollutkaan halukas antamaan sydänwe-rensä niiden puolustukseksi?

Tuli talwimyrsky idän tuntureilta, häwitettiin, autioiksi pamen. Se iskeytyi muureja vastaan. Se tahtoi syötyä yli laakson. Huokaus, rufous kufi laakson läpi. Kufat taiwuttivat watalonsa, myrsky ei woinut kiskoa niitä irti. Honkamestä humisee: juureni ovat sywällä synnyinmaassa.

Ja katso! Idän mahtawa hallitsija, suuri lempeydessä ja wallassa, kästi myrskyä aettua. Laakso oli miellyttänyt häntä. Hän puheli: „Sinua elköön turmestako, kaunis laakso. Wapaana kukoistaos muuriksi suojaaja.“ Myrskyyn täytyi tausta hallitsijan kästyn edessä. Tuhoaminen laakso. Hallitsijan pani käteensä suuren muurille. Hän piirsi niihin nimensä. Nyt olivat muurit lujat, järkähtämättömät, pyhitetyt. Ei roswo, ei peto eikä talwimyrskyään woinut tunkeutua niiden läpi.

Laakso wiberiä, kukoisti rauhasa. Siellä säteili sen pyhitetty ristin merkki tawaisessa walossa; se walo walaili koko laaksoa yhä enemmän ja enemmän. Siellä kufi laulu jylhimäntien salon sydämessä. . . Siellä on totuuden, runon kotima . . .

Terwan wienti lähes 2,000,000 Smk., balfojen 2,000,000 Smk. Olkoot nämä numerot jo riittävästi todisteena metsien suuressa taloudellisesta merkityksestä ja antakoot aihetta miettiä kannattaako niiden hoitoon läntää huomiota, waiko ei.

G. S.

— **Maanmittarit.** Waramaanmittari W. Terwo on määrätty toimittamaan wäljäläoä Waaralan tilalla No 1 ja Muholan tilalla No 3 Sottamon pitäjään Korholanmäen kylässä.

— **Waltionapuja teiden rakentamiseen.** Puolangan kunnalle on waltionwarioista myönnetty 30,000 markkaa erään kylätien rakentamista warten.

— **Koululaitos.** Määrätty: jil. kand. J. J. Mrola suomen- ja ruotsinkielien apulaisopettajaksi Turun suomalais. lyseossa.

— **Kajaanin kirkkukunnan** 31:stä pataljoonaan ja 8:sta rakennusryhmittiin marraskuun 1 pnä astuwasta asewollisuudesta on ainoastaan 5:llä wuosi helpotusta, j. o. ovat kanjakoulun oppinäärän suorittaneita, siis ainoastaan kahdeksas osa. Sielä käydyä useamman nuorukaisen kanjakoulun läpi.

— **Hirwi** aikoi uida wiime tiistaiamuna Karantalahden Wenäjänimelä Sottamon puolelle, josta sen kummitkin torppari H. Karppinen erään toisen miehen kanssa kääntynyt weneelä eteen soutuin takaisin. Karppisella lienee ollut aikomus wangita tuo komeajarwinen koiras hirwi, mutta ei hän kumminkaan uskaltanut noin suureen otukseen käydä kätkki yhtäwähän kumrannelle nuoreen saapuneet torpan kaffi emäntäkään.

Samoin kerwotaan nähdyt useampia hirwiä Sarwivaaran sydänmaalla ja yffi Koutanien Sawijaresa Kajaanin maaseurakunnassa.

— **Sottamon markkinoita** pidettiin t. k. 12 ja 13 päiwinä. Wäkeä oli wahwasti ja raawastajaa samoin, mutta woiita aivan wähän. Teuraseläinten hinta waihteli 40—50 markan waiheilla ja lypsylehmän 50—70 markkaan.

Yksinpä wiinakin oli pöikalle osannut ja yhden sekä toisen humalaisenkin juuri näki tepastelemassa.

— **Hyyrysalmen käräjät**, jotka aloiwoat t. k. 4 päiwänä, ovat kesänneet wain muutamia päiwä ja jangen wäähä käsiteltäviä asioita niissä kuuluu olleen. Kaunis todistus wäestön hywästä sownusta!

Eräs suulas nainen, Nistijärwellä, oli toisen naisen syttömästä selwauttessa ja sätimästä saada rapahuttanut 200 markan saron ja 35 markkaa kuluja nistaansa. Käytätkääpäs sitä juutanne wariin ja säädylisesti, te

akat, niinkuin ukotkin, muuten se tulee teille kalliiksi! Saatte sitten wiesijälmin pufertaa jalkoja tahti istua kunnan synkässä komerossa peikkojen ja kummitusten hätyyteltäwänä, niinkuin monen kuuluu käyneen.

— **Syyssalotarkastus** toimitetaan kaupungisjamme ensi tiistaina 19 ja keskiwikkona 20 pnä t. k.

— **W. P. Ku** iltama on huomenna sunnuntaina tywäenyhdistyksen huoneustolla. Iltama on ajoittu wäsinomaan palokuntalaisille, jotta kufin saawat tuoda kaffi wierasista mukanaan. Ohjelma on luettawana lehdemme tafasivulla, josta näkee tarkemmin mitä hywää siellä tarjotaan.

— **Jo kottan poika.** Eräs mies Wuotolahdelta sai ison kottan pojan kaatamalla hongan. Kottan pojan synet olivat 35 mm pitkät ja siipien kärkien wäli 1 m. 30 cm, waikei se pääsyt wälä lentoon nuoruutensa tähden.

— **Postisäästöpankin** äsken ilmestynyt alomäinen kertomus säästöpankin tilasta ja hoidosta w. 1898 näyttää m. m. säästöpankon w. luun Kajaanin kirkkukunnan postitoimistoissa seuraawasti:

Kajaanin postitoimistossa 45 säästöpanoa 6,231 mk, 19 ulosottoa 8,424 mk 08 p.

Hyyrysalmen postitoimistossa 10 säästöpanoa 23 mk.

Kuhmoniemen postitoimistossa 22 säästöpanoa 4,430 mk, 4 ulosottoa 1,214 mk 71 p.

Puolangan postitoimistossa 32 säästöpanoa 4,228 mk, 4 ulosottoa 1,664 mk 45 p.

Sottamon postitoimistossa 9 säästöpanoa 663 mk, 7 ulosottoa 1,483 mk 33 p.

Suomusalmen postitoimistossa 24 säästöpanoa 2,311 mk, 13 ulosottoa 1,234 mk 72 p.

Kaikkia Kajaanin kirkkukunnan postitoimistoissa yhteenä 142 säästöpanoa 17,886 mk, 47 ulosottoa 14,021 mk 29 p.

Koko Dulun läänin postitoimistoissa 2,259 säästöpanoa 139,342 mk, 540 ulosottoa 78,252 mk 77 p.

— **Dulun läänin puutarhanäyttely.** Suomen puutarhawiljelijäin liitokunnan Dulun haaraosasto on puutarhawiljelyksen edistämiseksi Dulun läänissä katsonut tarpeelliseksi toimeen panna puutarhanäyttelyn Dulussa kuluwan syyskuun 27—29 päiwinä ja on sitä warten walittu näyttelytoimikunta, joka kutsuu asiaaharrastawia lääniläisiä osaa ottamaan näyttelyyn.

Jokainen läänissä asuwa henkilö on oikeutettu ottamaan osaa tähän näyttelyyn, joka käsitteä puutarha- ja juurikaswiviljelystä maataloudessa.

— **Pappienpalkkuskomitea** Kuhmoniemenellä istui t. k. 8—11 päiwinä.

wagleet taiwaan walot. Ei edes meidän kauniit moniwäriiset lamppumme siellä pala. Hallitsija, elä aina turjan lasimuurin erottaa laaksoa muista waltakunnastasi . . .

Ja hallitsijan sana, nimi, joka pitkä ajat oli ollut muuriin piirrettynä, häwitettiin pois . . . Suojelewa käfi wedettiin takaisin . . . Talwimyrsky päästettiin walloilleen. Se syöhyi eteenpäin jäätävän kuolettawan kylmänä. Se kuohi yli tuhatlukuisten laaksoissa kaswawain kukanuppujen — ne jähmettyiwät. Se synnytti lumiwyöryn, mikä singahutti kiven kristallimuriin, ja muuri murtui. Nyt oli laakso awonainen — suoaton. Wuorenpelikot, jättiläiset hymyiwät synkästi, uhaawasti. Laakson ajukkaat taubituwat, wapiwiwat. Ne kohottawat käteusi taiwasta kohden . . .

Taiwaanjoihdut säteilewät wälä ristin ympärillä. Tuhammet ja tuhannet ovat polwillaan apua rukoillen . . .

Talwimyrsky riehuu häwitettiin, jäätään. Laulut ovat waienneet; on niin pimeä ja kylmä. Lumta sataa laaksoon, sitä tulee wehreille kentille ja lehtoihin . . . Sulattaakohan wettäwainfo wälä kinoket ja houkutteleekehon kuffia esiin routaisesta maaperästä? — — —

Idän mahtawa hallitsija istuu synkänä waltakuntimellaan. Wuorenpelikot, jättiläiset seisowat hänen ympärillään.

Seurakunta ehdotettiin jaettawaksi kahdiksi ja Jonkerin kirkkukunta erotettawaksi Nurmeksen seurakuntaan, joten 1) Lentiiran kirkkoherrakuntaan taan tulisi kuulumaan Jwantiiran, Juthuan, Kuimon, Lentiran, Niwan, Wartukken ja Wiifimion kylät sekä Lentuan kylästä n:rot 9—22 ja 24—26; manttaaliluku 14^{23/96}, talonsawuja 114 ja koko wäliluku 1,714, joista 16 wuotta täyttäneitä tilallisia 253 mp. ja 259 wp. ja tilatomia 158 mp. ja 129 wp. ja 2) Kuhmoniemen kirkkoherrakuntaan, jota hoitaa kirkkoherra ja pitäjänapulainen, tulisi kuulumaan nykyinen Kuhmoniemen kirkkoherrakunta, pois lufemalla edellämäinint kylät ja talot sekä Jonkerin kylä; manttaaliluku 43^{2/16}, talonsawuja 253 ja koko wäliluku 5,339, joista 16 wuotta täyttäneitä tilallisia 594 mp., 604 wp. ja tilatomia 683 mp. 522 wp.

Papinamatut tulsiwät molemmissa kirkkoherrakunnissa olemaan: kulfakin manttaalilta 796 litraa jwäjä ja 79 mk. 72 p. wahaa; kulfakin Lentirasassa olewalta 912 lehmältä 526 gr woiita ja samoin Kuhmoniemenlelele olewalta 2,183 lehmältä; sekä kulfakin 16 wuotta täyttäneitä mpla:ta 1:50 p.; ja wplta 75 p.

— **Arwofas seinätaulu.** Dulun Kirjapaino-osafeyhtion kustannuksella ja toimesta on ilmestynyt wäripainoksena, kwiipainosssa wahwalle paperille painettuna taulu, sijältäwä toikki Suomenmaalle annetut Hallitsijawakaudet wuodesta 1809 alkaen jwomea, ruotsin- ja wenäjankielillä, warustettuna Suomen waktimalla ja S. K. Wien omafäitillä käsilammufaus-allefijoiwufilla. Taulu, jolle toiwotaan suurta menettä ja joka pitäisi löytyvän jokaisen talon, jokaisen perheen seinällä, on 64—80 centimetrin kokoinen ja kun se on kolfemällä kielellä painettuna, woi sen sijältäylyksestä muukalainenkin jelfkoa saada. Sen ilmaantuminen näinä aikoina onkin terwetultut. Taulun hinta on 1 marka ja myönnetään 100 kappaletta ostaessa 30% alennus, 500 kappaletta 40%, 1000 kappaletta 50%.

Dulun tehtaat ovat uieimmat tauluja jo hankkineet ja lahjoittaneet tywäelleen, kuten Åströmin, Lindgrénin, Ronepaja y. m.

Tämä kaunis ja sijältäylyttäwä arwofas taulu olisi hantittawa kaffien wivastojen, koulujen, jopa jokaisen talon ja mökinin seinälle; pienimmänkin majan ajukkaitten on saatama selwille, minkä nojalla me elämme omaa erikoista elämäämme, janoa Kalewa.

— **Uno Cygneuksen muistopatsas.** Muistopatsaan pystyttämistä warten asetettu toimikunta on julaisut kiertokirjeen, jossa sanotaan: Kun 8:s

Miljoonittain hänen kansalaisiaan on waltakuntimien edessä polwillaan. Hallitsijalle tuodaan kunnioituksen osoituksia. Hänen silmänsä näyttäwät wäsywän kulfan loistoon ja jalokwien kimmellykseen. Hän käste: „Tuokaa tänne ne laakson kufat, ne foristeet, joita edeltäjani pitiwät niin suuressa arwossa“. Ja polwillaan olewat palwelijat fantawat kufanupuisia laadittun seppeleen, mutta nuput ovat jäätyneet, huurteen peitossa, — sekä suuren ja raskaan foristeen, lukemattomista helmistä yhteen kootun — jäätyneitä kyyneleitä.

Koriste on raskas, hywin raskas — liian raskas hallitsijan käsiteltäwäksi. Hän ei jalka sitä nostaa. Hänen wiitauksestaan kunnioituksen osoitus wiedään pois. Hallitsija tahtoo nähdä muita kuffia, muita aarteita. Wuorenpelikot rientäwät sitomaan keinotekoisia, loistawia kuffaseppeleitä, joita he jontun matkan päässä ulompona fantawat korkean kunkinlaansa filmien ohi. Hän nyöläyttää päätään suosiollisesti, mutta hänen riinassaan huokaus hiipi esiin. Hän kysyy ajatuksissaan: „Näitäköhän kuffia ne edeltäjani niin suuressa ylis-teliwät? Mitähän nyt puuttuu?“

Siljaa kuistaa ääni hänen simullaan: „Tuotua puuttuu, Elämä puuttuu . . .“

Hallitsija wiittaa. Hän ei tahdo kulla, ei ajatella enempää. Hän tahtoo nauttia laulusta — sen laakson

Syrjäinen laakso.

(Suomenmos „Jumista.“)

Wuorten ja meren wälillä oli laakso. Sen tummat honkametsät seisoiwat wehreinä talmen tuimassa pakkasessa, sen tuhatjärwet aaltoiliwat sinerwänä, sywänä juloijena kesäpäiwänä. Sen kewät oli leppoinen ja waloisa, waloija kuin lapsuuden unelma; sen talwi pitkä pimiä, mutta tähtiloistetta ja holtawan walfoista lunta uhkuwa. Oli köyhä siellä maa, mutta taiwaan aurinko loitji esille lukemattomia kuffia, jotka mailla ja metsissä kesän lyhyen ajan tuoksuwiwat, ja jalot hedelmät siellä kypsiwiwat — jenuoiwet, joita kulfit wain lämpimästä etelästä tapaawasi.

Wehreä laakso oli siinä wuorten ja meren wälissä. Ennen muinoin meri oli loiskunut laakson yli. Mutta se wetäytyi takaisin, kuolemattomia siemeniä jälkeensä jättäen ja sen jälille kaswoi itania, runsaita satja. Meri lepäsi siinä hiljaa — siitä tuli kilmeltäwä tie laakson ja Länsimaiden wälille. Ja laakson ympärille kohotettiin muureja, lujia, mahtawia muureja, läpinäkymä, kirkkaita kuin kristalli. Näiden tuli juonella laaksoa wihollisilta, pedoista, ja wieläpä tuimalta talwimyrskytä,

yleinen kansakoulu-kokous w. 1890 oli päättänyt ryhtyä toimenpiteisiin muistopatsaan pystyttämiseksi Uno Cygnacille ja tarkoitusta warten osannuttuun lupaa oli hankittu, alkoi warojen keräys, jonka tuloksena tätä nykyä on kaikkiansa koossa noin 19,000 mk. Mutta aikeen toteuttamiseksi tarvitaan, taiteilija Wallgrenin kanssa tehdyn kontrahdin mukaan 23,000 mk., joten siinä vähintäänkin 4,000 mk. vielä on saatava lisäksi ennenkuin muistopatsas valmiina voidaan pystyttää määräpaikkaansa Zyväskylässä.

Kansakoulunne palveluksessa työssä kentelevä opettajisto on alun pitäen innolla ja hartaudella ottanut tätä hanketta ajaaksensa. Se on tuntenut tarvetta mahdollisimman pian pukea näkyväseen muotoon sitä kiitollisuutta, johon suuren mielen muisto welwoittaa, eikä ole epäilemistään, että se alkamansa asian tahtoo tarmolla täytäntöön panna. Muistopatsaan pystyttämistä warten asetettu toimikunta on sen tähden, samoin kuin viimeksi Waajasja pidetty yleinen kansakoulukokouskin, katsonut uuden täydentävän keräyksen kautta hankittavaksi kokoon ne lisävarat, joita vielä tarvitaan. Epäilemättä olisi keräys tälläkin kertaa siten jowellajemmin suoritettavissa, että ensi lokakuun 12 p:nä Cygnacuksen muistoksi wietettäisiin joku juhlallisuus ja siinä sekä pääsymaksujen kautta että tähän liitettyyn listaan kirjoitetuista summiesta kertyneet rahamäärät siirretäisiin „Uno Cygnacuksen muistopatsasrahastoon“.

Kerääntyneet warat ottaa, niinkuin tähänkin saakka, vastaan kouluyhdistyksen ylitsehtöwän apulainen W. Floman ja tekee sittemmin niistä sanomalehdissä tilin.

— **Helsingin—Karjan rautatie.** Se sittee huhu, joka kertoo, että senaattin ehdottama suunta Helsingin—Karjan rautatiele ei tule wahiwistetuksi, ja että tämän radan rakentaminen tällä kertaa jätetään silseen, on, kuten nyt olemme warmalta taholta kuulleet, aiwan perätön.

— **Teurastustawat Suomesja.** Waasan eläinwajeluwyhdistys on anomut että waltio on toimesta asetettaihin waltiowaroilla komeita, joka saisi tehtäväkseen laatia ja ennen ensi waltio-päiwä julaista anatoomiselta, hygieeniselta, hygieeniselta ja jwedydeliselta kannalta tehdyn arwostelun maasamme käytetyistä teurastustawoista. — U. S.

— **Karhoitettuja.** Lempaalan kirkko, prowasti Juho Saarinen ja samon seurakunnan luffari P. Näikkönen owat, tiet. Wiip., Keisarikunnan sijäasiain ministerin määräjyestä käsketyt poistumaan Pietarin kuwernementistä kahden vuoden ajaksi „wahingollisen

laulusta, joka ikuisista ajoista on ollut laulun kotimaa.

Ja läpi pimenewän yön säweleet jowat, walittawat, surewat säweleet kuin lukemattomat huokaukset. . . On siuria, polttawaa siuria näisjä säweleisjä ja monta soraääntä, waimoata ja räikeitä, niihin sekautuu. Laulu ei miellytä hallitsijaa. Hän suuttuu, waatii waitioloa. Wuorenpelit, syntä jättäiläiset hymähtelewät. . . Myrsköjen musiikin säwelwuoohon sortuwat wiimeiset kuolewat säweleet. . .

Mutta ylhäältä, yli öijen pimeän, läpi myrsköjen ja uhaawain pilwien loistaa vielä taiwaan kirkas tähtönen syräijän, hallan murjoman laakson yli. Ja kato, käji, woiwatas, mahtawa, jumalainen käji ilmestyy raskaiden pilwien lomaan ja piirtää tulikirjaimilla: „Tähän saakka saat mennä, waan ei edemäs. . .“

Kato, kato, Jumalan silmä walwoo yli laakson!

Ja laakson asukkaat, ne, jotka owat saaneet awoimet silmät näkemään ja selittämään taiwaan merkkejä, ne katoswat ylöspäin, ne näkewät tähden, ne näkewät tähden, ne näkewät walwowan filmän, ja saawat siitä lohduitusta — uskon, toiwon lohduitusta! . . .

U. S.

waitutuksen wuoksi suomalaisten wäestön keskuudessa“.

Karhoitus alkoi t. k. 6 p:stä; karhoituspäätös, joka on allekirjoitettu samoin kuin alkupuolella, annettiin karhoitetujen tiedoksi wiime kuun 30 p:nä. Wiime mainitun päiwän jälkeinen aika kulwan kuun 6:teen päiwään asti jallittiin prowasti Saarin waiwppä seurakunnassaan sen kirkollisten asiain järjestämistä warten.

Karhoitusajan kuluesja on prowasti Saarinen pyytänyt Wuoleen naapuriseurakunnan kirkkoherraa Peroniusta pitämään huolta sielunhoidosta Lempaalasjain, joka toistaiseksi on ilman omaa pappia ja luffaria.

Sielunpaimenen äkinäisen poistumisen wuoksi on, kertoo Wiip., Lempaalan seurakunta suuren surun wallassa, mikä monella tawoin tuli näkywiin kun rakastettu kirkkoherra tällä erää wiimeistä kertaa saarnasi wiime sunnuntaina.

Prowasti Saarinen, joka omasta puolestaan ei woi tietää mistä syystä karhoitusuomio on aiheutunut, asuu nykyään Kuoffalassa jonninlaisen walmomanalaisena. — Luffari Näikkönen on muuttanut Kurkijoelle.

Lempaala on Kiwennawan naapuriseurakunta toisella puolen raajaa.

— **De eräästä senaattori Trarieurin kirjeestä.** Senaattori Trarieur lausuu kirjeesjä eräälle kansainvälisen lähetystön jäsenelle m. m. seuraawaa:

„Oisin halunnut minäkin maalleni kertoa näistä niin liikuttawista iänmaallisten tunteiden todisteista, joita tämä rohkea pieni kansa osotti kauttaluomattallamme. Waimoni terweyden tila esti minut siitä kuitenkin, sen pahempi. — — — Luotan edelleenkin totuuden woiittoon Dreyfusin asiassa, mutta en salaa Teiltä, että paikka (Nemes), jossa nyt olemme, ei aiheuta tätä luottamusta.

Tämä Bretagne on säilyttänyt chouanien hengen ja me olemme antisemitismien pyörteiden keskellä. Taiwuakfeni tästä kirjallisesta aatteesta, palaan usein ajatuksissani unhotuunattomiin muistoihimme Helsingistä, Turusta ja Ahwenanmaalta. Dien taaskin matkatoimerieni seurassa, jotka muutamia päiwä sitten oliwat astuneet warhojen ja hyvien ystäwien piiriin. Näin uudestaan hywät unemme oikeudesta ja inhimillisyydestä — — —

Kirjekortissa samalle henkilölle, jolle Trarieur on kirjoittanut mainitun kirjeen, kertoo prof. Bruja miten hänen naisensa laulawat Suomen laulua iltaihin kortteiden wuorien välissä ja kuinka kyyneleet silloin pulpahtawat heidän silmiinsä Suomea ajatellessaan.

— **22 käärmettä** tappoiwat Niisjan Palojen kylässä torppari Niilo Huuskon lapset, joista warhin on noin kahdentoista wanhja. Kun he oliwat menneet leikkimään erääseen niintuutun Hyttihautaan, oli joku heistä huomanut, että kiwen alta nousi yksi mato. Heti ryhtyiwät he kappilla helistämään sitä ja saiwatkin sen hengiltä, mutta sanotun kiwen alta kuului vielä sihinä ja sähinä, jonka tähden eräs heistä koukkukopin pisti kiwen kuppeesja olewasta reiästä sijälle ja wetaäsi samalla ulos. Mutta tässäpä tulikin mukana käärmä wähän ijompi kuin äskönen, ja tälle he tekewät samoin kuin edellisellekin. Koe uudistettiin kunnos 22 matelijaa makasi surmattuina. Kotiin ja tultua ja ilmoitettuaan tapauksen wanhemmilleen, ei sitä uskottu, ennenkuin käytiin katjomassa ja samalla lukemassa. — Salmetar.

— **Ehtori P. A. Sahlsénin koulupulpetti.** Mikkelissä on painosta ilmestynyt 15 siv. kokoinen kuwilla ja tauluilla walaittu ranskankielinen selitys yllämainitusta terweyshoidon waahtimukien mukaan rakennusta pulpetista, jonka keittäjä ensi wuonna panee näynteille Pariisiin. Kaikki pulpetin edut on kirjassa asiallisesti selwitetty samoin kuin myös siy minkä tähden keittäjä pitää tätä rakennetta sopiwana ainoastaan korkeintaan 160 cm. pituisille nuorukaisille. Selwitys eri pulpettimuotojen walitsemisesta ja sowitamisesta eri kaswuoluokille on tehty sen perusteellisen tilaston nojalla, jonka tekijä ollesaan opettajana Kuopiossa on tämän kaupungin eri kouluista koornut.

— **Ujjalan messäkaupat.** Noin wuosi sitten teki Ujjalan majoraatin omistaja, kornetti Zwan Menshikoff Koreisch kirjallisen sopimuksen Pietarin kunniaaporwarin Mikael Aleksandrowin kanssa, jonka mukaan hän sitoutui messästään myymään 200,000 runkoa 1,400,000 mk:n hinnasta 8 wuoden halkausaikana. Kun ostaja kuitenkin oli saanut tietää, että Ujjalan messissä ei olisiukaan niin monta runkoa sowitua juuruutta, antoi hän lufka messän ja sai siten selwille, että puiden luku olikin wain noin puolet sitoumuksessa mainitusta määrästä. Tämän johdosta aikonee Aleksandrow nostaa kanteen kornetti Menshikoff-Koreischia vastaan.

— **Seipurien työlakko** lienee wähi-tellen kallistunut loppuunsa. Lakkolaisia on Helsingissä työttöminä kolmatta kymmentä, ja he pyrkinevät töihin muuall, sillä tälläläiset mestarit eiwät heistä työhön huoli, waan pitäwät muualla tuottamansa miehet. Waikempi on lakkolaisten päästä täällä pois edes maaseudulta työtä etsimään, sillä mestareilta saamallaan työtodistuksilla eiwät he saa pasia poliisikamarista.

Seipurien lakkotoimikunnan toiminta on toistaiseksi päätetty lopettaa, joten siis lakko lienee muodollisestikin pidettävä päättyneenä. Seipurin ammatteihin jääwät siis edelleenkin ne surkeat olot, yötyö ja rajaton työaika, joiden poistamista lakko tarkoitti, ja joiden poistamista jokainen ejahtelewa ihmisen kannattaa. — U. Er.

Kirjeitä.

Kuhmoniemiä 12/99.

Tälläläisen apteekein hoitaja Ernst Domander, joka äskettäin muutti täältä pois, saawutti täällä olinajallaan paikallikunnan yleisen suosion. Niin efimerkilään kuin ammatteimellaan edisti hän raittiutta ja hofnamin wäärinkäytön poistamista. Sydämmellisin toiwomuksemme olisi saada yhtä kunnollinen ja terweyttä edistäwä apteekein hoitaja kuin herra Domander oli.

Syöminen halla käwi täällä t. k:n 11 päiwää wasten. Potatin warret, jotka tähän asti oliwat säilyneet rehowinä, waiwuivat maan tafalle. Rukit ja ohrat oliwat osaksi leikatut, mutta monin paikoin meni wihanta ohra ja kaikkialla kaura wiikatteen omaksi.

Perheluonnittain ruwetaan muuttoa tekemään leipäsemulle maille, sillä katteraa on wiime katowuosten muisto, jolloin kuitenkin niin runsaasti apua tuli, jota nykyisissä oloissa ei woi toiwoa. P.

Yleisöltä.

Dnko oikein?

Dnko kunnis teko sellainen, kun Kajaanan Maalaisseura hywästä tahdostaan tarjosi ojanwajooja tilattawaksi 1 markan päiwäpalkkiota vastaan, ehdolla että ohjaajalla täytyy olla mies kumppalina, luultawasti tarkoituksella, että kihlatunamme saataisiin oppineita ojanwajooja, että tätä tarjousta wäärin käytetään. Tietysti on suureksi eduksi seudullemme, että tällälaisia maataloudellemme tarkeitä toimenpiteitä seurataan ja noudatetaan aifamme kehittäviä rientoja. Mutta että tätä toimenpidettä käytetään wäärin, on toinen asia. Ja siitä aijon hiukan huomauttaa.

Taloon, jossa on kaffi pehtoria, tilataan ojanwajooja, mutta ei annetaakaan kumppalia, waanhän sai yksin tawoa tyttistä oja minkä kerkesi. Dnko tämä oikein? Sopii kysyä. Waan ei tämä vielä kylliksi. Ojanwajooja tarwisi vielä eräs maanwilyjelyksen neuwoja ja otti samon miehen ja teetti samat temput kuin edellä mainitsemani talokin teetti. Kun ojanwajooja loppui, niin pani vielä huokkinaan ojamaita. Ja tällä tawoin piti tuo maanwilyjelyksen neuwoja ja ohjaaja 1 markalla päiwäläisen useampia wiikkoja.

Useittaneekohan sitä tällä tawoin ja opetetaan? Mitä siihen, mitä näillä on oikeastaan ajottu opettaa.

Ojanwajooja tilannut.

Ujewelwoijisuuteen nähden Forjattawa epäkohta.

Kuten Dulun läänin 2:sen kutsunta-piirikunnan tämän wuotinen asewelwoijisuutele otottaa, on Kuhmoniemen seurakunnasta määrätty 8 nuorukaista wakinäiseen sotapalwalukseen ja siis enemmän kuin piiriin mistään muusta seurakunnasta. Wieläpä oli arpa tawatioman ankara naineille ja talon ainoille miehille. Suurta hallaa koti-pitäjänsään asujille Kuhmon pojille tuottawat Wenäjällä pasilla oleskelijat, jotka harwoin alistuwat sitä raskaampaan asewelwoijisuuteen kuin wain nimensä eteen kirkonkirjoisja merkitykseen: „arwannostosta poisja N:o 0.“ Tämä epäkohta oli jotein forjattawa, sillä tuntuu nyt siltä kuin ne jotka Wenäjälle menewät, pääsisiwät koko asewelwoijisuudesta. Suomattawa on näet että ainakin 1/8 Kuhmoniemen kunnan wäestöstä on jo kokonaisen miespolwen oleskellut pasilla Keisarikunnassa. P.

Wenäjältä.

— **W. t. sotaministeriksi,** warfinaisen sotaministerin ollesja matkoilla, on nimitetty pääesikunnan päällikkö, kenraaliluutnantti Saharow.

— **Uponnut krununlaiwa.** Kronstadista sähkötetään t. k. 11 p:nä, että kaffi krununlaiwaa törmäsi yhteen, jolloin toinen upposi. Miehistö pelastui.

Ulkomaalta.

Dreyfusin juttu.

Kennesistä sähkötetään t. k. 10 p. Dikeuden neuwotelesja päätöksesstä walitti ääneton hiljaisuus läheisillä ihmisjoukoilla täytyneillä kaduilla. Neuwottelua kesti puolentoista tuntia. Ruheenjohtajan julkiluettua tuomion, kuului oikeusjalsija yleinen hämmästyksen huudahdus. Minkäänlaisia mielenosoituksia ei kuitenkaan ollut. Dikeusjalin tyhjennettyä luki oikeuden sihteri tuomion Dreyfusille itselleen, joka kuunteli sitä tyyneellä mielin ja lähti sitten lujiin askelin takaisin wankilaan.

Rouwa Dreyfus vastaanotti ilmoituksen tuomiosta nöyryydedellä. Tuomiossa sanotaan, että Dreyfus on alennettawa sotilaaksi.

Pariisista sähkötetään t. k. 10 p. Wäestö keskustelelee tyyneesti sotaoikeuden tuomiosta. Ministeri Waldeck-Rousseau on saanut joukottain sähkösanomia, joisja kehoitetaan hallitusta jatkamaan lujaa politiikkaansa ja wajelemaan tafawaltaa. Prejektit ilmoitawat, ettei misään ole ollut mielenosoituksia. Kennesissä huhutaan, että Dreyfus wietäisiin Korsikaan. Täällä Pariisissa otakutaan, että tuomio hyllätään muotowirheitte tähden ja että tuomioistuin on mennyt toimiwaltansa ulommaksi. Toiset otakuwat, että Dreyfusin Pirunsaarella wietetyt wuodet lasfetaan 10 wuodeksi.

Kennesistä sähkötetään syysk. 11 p., että Dreyfus on eilen wedonnut korkeampaan oikeuteen pyynnöllä, että tuomio tarkastettaisiin.

Figaro luulee kuitenkin että Dreyfusin wetoaminen hyllätään.

Tuomiossa sanotaan, että Dreyfus 1894 on ollut welleisjä ja yhteydesjä erään ulkowanen tabi erään sen asiamiehen kanssa, tarkoituksessa saada aikaan wihollista toimia Ranskaa vastaan. Syytetty on tällöin mainitulle wieraalle wallalle jättänyt ne tiedot ja asiakirjat, jotka luettelaa bordereausja.

— **Bordereau.** Kuuluisassa Dreyfusin jutussa on tuontuostakin mainittu outo sana „bordereau“ (lue bordereau), jota lukiesja monikin on jäänyt hylelemään: mitähän tuonin sana merkinnee? Syytetty kapteeni Dreyfus on huultu „bordereau“ kirjoittajaksi, waan on wäitetty, ja pätewämmillä sijillä on-

kin wäitetty, että kirjoittaja on kun onkin majuri Esterhazy, joka on sen tunnustanut kirjoittaneensa. Koska pääasiallisesti bordereau'n nojalla Dreyfus w. 1894 tuomittiin ifänmaansa kawaltajaksi, hän kun olisi siinä luellu asiakirjat salfalailille muka hankkinut, niin lienee kerran syystä tässä luffaimme luettawaksi julaista kokonaisuudessaan saottu juttupaperi. Suomennettuna se kuuluu näinikään:

„Kun en ole saanut ilmoitusta, haluatteko tawata minua, tuon teille, hywä herra, kuitenkin muutamia ilmitantoja:

1) Ilmoituksen hydropneumaattisesta jarrusta 120-millimetriin kuuuunassa sekä siitä tawasta, jolla tämä koneisto on toiminut.

2) Ilmoituksen muutamista muutoksista, joita on tehty nuteen järjestys-suunnitelmaan.

3) Ilmoituksen muutosesta tykkiwäestön jakamisesta.

4) Ilmoituksia Madagaskarista.

5) Ehdotuksen ampumajäännöksi kentätarkistolle (14 p. maalisk. 1894).

Wiime mainittu asiakirja on hywin waikea hankkia, ja woin ainoastaan muutamia päiwä pitää sitä hallussani. Sotaministerinwirasto on lähettänyt muutamia kappaleita eri joukoille, joiden tulee wastata niistä. Jokaifen upseerin, joka on saanut kappaleen tätä asiakirjaa, täytyy mandowerin päätettyä antaa se takaisin. Jos siis haluatte ottaa siitä mitä tarwitsette ja sitte antaa sen minulle takaisin, niin noudan sen, paitsi jos haluatte että annan jäljentää sen kokonaisuudessaan teitä warten. . . Minä lähden mandowerihin“.

— **Esterhazy julkaisee bordereauin jäljennöksen.** Esterhazy on lontoolaiselle lehdele Black and White jättänyt kirjallisen jäljennöksen bordereauista. Käijala on jama kuin alkuperäisen bordereauin walokiuwassa. Tämä asiakirja on lähetetty jataoikeudelle Kennesiin, sähkötetään Lontoosta.

— **Kamala tapahuma merellä.** Sw. Dagbladelle Charlestonista saapunut sähköfanoma kertoo, että höyrylaiva „Woodruff“ on tuonut sinne kaffi skandinaawialaista merimiestä, nimeltä Andersson ja Tomasson, jotka owat ainoat hengisjä oleswat norjalaisen parkkilaiwan „Drottin“ miehistöstä. Elof. 11 p:nä joutui „Drott“ matkalla Pasjalonkosta Buenos-Airesiin haaksiriktoon. Tomasson kertoo, että aallot weiwät heti laiwan kannelta kapteenin ja kahdeksan miestä powensa, muut pelastuivat lautalle. Näistä tuli yksi mieliwuolekfi ja heittäytyi mereen, kaffi huuhtoiwat aallot mukaansa, kun he wäsymyksen waltaamina eiwät enää jatkaneet pitää kiinni lautasta. Jällellä oli ainoastaan kolme miestä. Kun he oliwat näkään kuolemaifillaan, heittäwät he arpaa siitä kenen tulisi uhrata henkensä toisten pelastamiseksi. Arpa lanfesi eräälle salfalailiselle merimiehelle. Hänet tapettiin heti ja weri juottiin kuuwiin. Myöhemmin sai Anderson mielewian puuskaufsen, hyökkäsi Tomassonin päälle ja wuri hänen kaswoistaan ja rinnastaan lihapaloja. Molemmat owat nyt Charlestonin sairaahuoneesja hoidettawina.

— **Tanskan suuri työnsulku,** tuo laajuuteensa ja waitutuksensa nähden merkittawin yhteiskunnallinen taistelu Pohjolassa, on nyt lopullisesti, kuten jo on mainittu, päättynyt.

Nyt hywäkytyn sopimuksen perustus on joku wiikko sitten esitetty u. k. Winge-Trier-Heiden sopimusehdotus, jonka työnantajat hywäkyiwät sinään, mutta jota ammattiyhdistykset kannattiwat ainoastaan edellyttäen, että wastapuolue suostuif erääseen ehtoon, jonka tähden riita jälleen leimahti ilmitulen. Tämä ehto, joka aiheutui erästä ehdotuksesta työpäiwaissäästöiseksi työnantajien puolelta, sijälfi sen waiwimukfen, ettei työnantajat saisi hywäkyä sellaisia sääntöjä eikä ottaa niitä täytäntöön, jollei työwäenhallinto niistä itä ennen ollut tarkastanut ja niihin suostunut. Ehtoon eiwät työnantajat myöntäneet ja niin näytti ajama todella toiwottomalta kun wälittömästi sen jälkeen vielä päätettiin laajentaa työsulku.

Mutta sillä wälän on wäsymämättä tehty työtä rauhan hywäkki, josta nyt onkin saatu toimeen. Sopimuk-

sen perustuksena on, kuten mainittu, Bing-Trier-Seiden ehdotus sillä lähtökäsitteellä, ettei jo voimassa olevia ammatinopimuksia rikota ja etteivät työnantajat ota käyttäntöön työpäiväsiirtäjiä, jotka sotivat joitakin sopimusten kohtia vastaan. Sopimukseen oli myöskin alkuaan otettu määräys, että vastaiset väärinkäsitteet ja viitaisuudet ratkaistaisiin, yllä sekä hovi- ja kaupunkioikeudet. Mutta työmiehiä epäilytti ammattiriittävyyksien jättäminen juridisen tuomioistuimen ratkaistavaksi ja lausuiwat haluavansa tätä varten ammatinopimusta käyttävän sivistys-oikeuden. Tästä kohdasta on nyt päästy niin pitkälle, että on määrätty sivistys-oikeus juridisen oikeuden sijaan, niin pian kun waltioapäivät ovat säätäneet lain todistusvelvollisuuskäsitteistä ja wastaan sellaisessa sivistys-oikeudessa. Lausuehdotus tästä on luwattu esittää kohtia kun waltioapäivät lokakuun 1 päivänä ovat kokoontuneet.

Lopputuloksena on siis tärkeä ja tulevaisuudessa sitowa sopimus, että molemmat puolueet tunnustawat toisensa oikeutetuiksi kummankin taistelutekijöihin, työntekijöihin ja laakoon, että sivistys-oikeus kuitenkin asetetaan riitoja ratkaistamaan ja työnantajat ainoastaan sopimukseen sitomina nimenomaan saawat oikeuden johtaa työtä ja toimia, kuten heidän etunsa waatimat. Sopimus kieltää sitapäiksi boykottausten sekä työmiehiä että työnantajia wastaan.

Näin on siis tämä puoli neljättä kuuta kestänyt voimainkoetus päättynyt ja kumpikin puolue on osottautunut hyvästi ja wankasti järjestyneeksi, mutta tämän koetuksen waiikutukset tulewat tuntumaan vielä kauan jälkeensä. Nähanhukka on ollut suuri, kuten jo olemme maininneet. Lisäksi ovat monet tuhannet nuoret ja keltowilliset käsitteilyläiset waeltaneet ulkomaille ja kun työ jälleen alotetaan, kawatetaan heitä suuresti. Työttömyyden aikaansaama häätä monessa köyhässä työläisperheessä tulee talwen pitkäin myöskin olemaan jangen tuntuwa. Sotakustannukset ovat näin ollen arwattawat melkoisiksi.

— Sodan uhka Etelä-Afrikassa. „Timesille“ sähkötetään Johannesburgista, että siellä luovutetaan kaikista toiwosta saada riita rauhasa sosituttu. „Star“ on täysin luotettawasta lähteestä kuulut, että viime yönä on Pretoriasta Natalian rajalle lähtenyt juna, jossa oli tykkeitä ja tykkipäivä, Sama lehti kertoo, että viime wiiikolla on neljä wauunlastia anpumatatpeita lähetetty Transwaalista Oiberfontainiin. Sanomalehdet kertowat, että ne lisäjoukot, joita Englanti sodan sattuessa aikoo Etelä-Afrikkaan lähettää, ovat 6 raskuuskirjuriinittia ja 24 jalkawäkijoukkoa.

— Yhdysvallat ja Filippiinit. Presidentti Mac Kinley on hiljattain suurelle wäijoukolle pitänyt puheen, jossa hän kostetellen hallituksen poliittikka Filippiineillä m. m. lausui: „Mihin lippu on pystytetty, siinä se tulee edelleen liehumaan, ei despotismin wuoksi waan humaniteetin palwelukfessa, ja mitä tähtilippu on tehnyt meille, sen, tahdomme sen telewän kaikille maille, jotka sotaonnen kautta ovat joutuneet Yhdyswaltojen oikeudenkäynnin alle.“

Mutta yhä edelleen owat tiedot sotaikäytännöistä amerikkalaisille epäsuotuisia. Amerikkalaisten hallussa on wieläkin anoastaan pääkaupunki Manila ja sen ympärillä 15 engl. peninsulman laajuudelle, Ho-Nlon kaupunki ja sen lähin ympärillä sekä Cebun kaupunki ja pieni osa sen ympärillä. Sulu-saarten, jotka ulottuwat Borneon koilliselta rannalta warfinaisten Filippiinien etelä-osaan, sulttaani on, mikäli ferrotaan, tunnustanut Yhdyswaltojen ylinwailan.

Yhä edelleen walitetaan wiranomaisten Manilassa harjoittawan ankaraa sensuurijärjestelmää sotasanojen sultteen sotaakentällä, jossa nyt sodeaikana on ollut joskeinkin rauhallista. „Daily Telegraphin“ kirjewaihtaja ilmoittaa Mac Kinleyn määränneen, että sodeajan jälkeen sotaan on ryhdyttävä uusilla woiwilla, täten kiwentäksien huonoa waiikutusta, mikäli sodan pitkäikäisyys ja sen wäijäiset tulokset owat tehneet Amerikkaassa.

Toiwotaan woiwawan osottaa parempia tuloksia, kun kongressi kokoontuu joulukuun alulla. Ja sitä toiwottawampaa on, että woiwiteerin näyttäwä tuloksia, kun rahaministeri on ilmoittanut wirkaweljilleen, että Filippiinien sodan suurten menojen tähden käy wälttämättömäksi pyytää melkoisia rahamyönnytyksiä kongressilta. Myöskin tulewaan presidentinwailiin ja waltioisteluun nähden on tärkeätä, että Filippiinien asiat esiintywät paremmassa walossa kuin tähän asti.

— Otteluita Afganistanissa rajalla. Bombaysta sähkötetään syysk. 5 p. „Civil and Military Gazette“ Sahoresja fertoo, että Wenäjän waltiosella Afganistanin rajalla on ollut kuuma ottelu Swidar Mahomed Ismael Khanin ja emiirin joukkojen wälillä. Jälkimäiset kärsiwät ensin tappion, mutta saiwat sitten lisäwäkeä ja ajoiwat Ismael Khanin joukot pafosalle. Ismael Khan pakeni Wenäjän puolelle.

Munan sana kaalin ja lantun wiiijelyksestä.

(Jatkoa 54 nroon.)

Mieheä on huomattawa, että kaikki kaswit waatiwat woiwasta maata kaswaafeen ja kehittyäksien, mutta kaalin menestys on ainoastaan woiwakkasassa maassa mahdollinen. Sentähden istutettafoon kaali wälwään maahan, ja lannoitus sille on tehtävä jo syksyllä. Lanta-aineina käytetään hywällä menestyksellä tuhkaa ja kalkkia, mutta karjan lanta on sille yleensä sopiwin. Puurettilanta tuhkan, mudan ja osaksi kalkin kanssa yhteen sekoitettuna antaa woiwakkamman lannoituksen, sillä tässä lannassa on erittäin suuressa määrässä typpiainetta, jota kaswit tarwiwawat korren sekä lehtien kaswamiselle runsaammin. (Puurettilannalla lannoittaen, esim. perunat ja lantutkin wotawät itseensä liiakki tyyppiä, josta wuotji ne syödessä maistuwatkin siltä, millä niitä on lannoitettu. Sifsi ei ole hywä juurikaswelle suuressa määrässä käyttää tätä lantaa. Kaali ei pidätä itseensä mainitusta lannasta, joten sille edulla sopiikin makkeli ihmislanta.)

Lantawesi ja wirtsa owat hywiä ja sopiwia lannoitusaineita kaalin kaswamisessa, jota edulla voidaan käyttää jadedaikoina ja pilwisäällä. Lantawedellä kaswaminen antaa hywän wauhdin kaalin y. m. kaswamiselle. Mitä muuten kaswamisesta tulee, niin kaali, jota istutetaan aikaisemmin, kaippa tuskin ensinkään mitään kaswamisesta istuttamisen jälkeen, jollei istuttaminen ole myöhästynyt oikeasta ajasta ja kesä ei ole erittäin poutainen sekä kuuma. Alusja waatiwat kaikki kaswit perään-tatfomista kaswamisen ja ruohon kitemisen sultteen, mutta kun se on kaswanut siihen määrään, että se jo maan suojaan lehdillään, silloin on ruohonkin kaswu jo tauonnut ja kaswamisen woiwollisuus ei siis silloin ole wälttämättömän tarpeellista jokapäiwä.

— Lanttu, jota myöhemmin istutetaan, kaippa usein huolellista kaswamista ja ruohon perffaamista.

Bahana kumminkin pidän jokapäiwäisen kaswamisen ja alituisen weden pirsuttamisen juurille. Si mikkään kaswille ole niin woiwollinen kuin alituisen märkyys, sillä sitähän meidän tulee kaikella huolella poistaa aina pelloistamme, sillä näin ollen maa ei kaswa, pysyy kylmänä ja rikarwuholle alttiina. Kosteana maan olosta on seurauksena, että kaswaine jäähtyy eli kylmettyy. Sitä paitsi tämmöinen pieni kaste ei koskaan tunteudu juurihin asti, waan ainoastaan kowetuttaa maan taimen ympärillä. Sääntönä on: kastele peltoja runsaasti, waan elä tiheään. Toimitta kaswamisen aina iltaihin ja jos maa on kowasti kuivanut, kastele useampana kertaa samalla, että wesi imeytyi juurihin asti. Raiwowedellä kaalin ja lantujen kaswaminen on huono tapa, sillä siinä tilassa wesi on liika kylmää, jotta se woiwollistawasti waiikuttaa kaswettiin.

Järwi- ja jokiwesi on paras kaikista käyttää, jos sitä olisi saatawissa. Sen sijaan on kaiwowedi pidettävä muutama päiwän astiasassa, että se siinä ilmasta lämpenee sifsi, että sopiai kaswamiseen. Urvingon paiste waiikuttaa weteen ja se tulee siis siten ilman waiikutuksen alaiseksi ja käyttämiseen kelpaawaksi. Meriwesi ei kelpaa ollenkaan, sillä siinä on osaksi suolaa, jota turmelee kaswien menestymisen.

Ruohominen kaswitarhassa on wälttämätön ehto, ja se on toimitettawa jo ruohon pienenä ollessa; jos ruoho on kaswanut suureksi, on se waikea pois ottaa ja sitapäiksi se on jo pelosta wotänyt paraan kaswirawinnon itseensä, joten oikealle kaswille on jäänyt ainoastaan woiwallinen ruwintoneste peltoon. Kun taimet owat riwiiin kylwetyt, on sitä rikaruohoista helpoin perata kuofalla, mutta samassa riwisä olewia taimien wälillä on kumminkin kitemittävä käfin. Kuofalla kiteminen on edutti siinä sultteessa, että se yleensä rikoo pelton pintaa, myöhemmyttää ja tekee kuofeksi.

Poudalla kiteminen ei ole suotawa, sillä siten tulewat taimet kärsimään, eikä ruohokaan ole niin helposti saatawissa, kuin sen kosteana ollessa. Koetfataan jokainen, jolla tilaisuus sen myöntää, kaswattaa näitä arwofkatta kaswia tarhassaan, sillä kokemusten kautta wiiijastutaan.

Ennenkuin kirjeeni lopetan, pyyhän siftyä wähän taakse ja mainita, että kun kaalin y. m. kiteminen on toimitettu ja maa ympärillä kuofekutettu, mullataan kaali huolellisesti ja multauksen perästä toimitetaan kaswaminen lantawedellä; sillä tämän jälkeen antaa kaswaminen suurimman waiikutuksen kaalin kaswamiselle. Kaalin woiwolliset owat kaalinmabot, jotka joskus niihin ilmestywät. Näitä mabot on tarkasti pois noukittawa ja ennen kaikkea owat niiden keltaiiset munaryhmät lehtien alapuolelta muferrattawat. Osi pitkin matkaa tarkastettawa kaalin lehtien alapuoli ja silloin kun huomataan munaryhmät, on ne pois otettawa; silloin ne häwiäsiwät tykkään.

Ryhtykääpäs arwoisat Kajaanin kihlatunnan maanwiiijelijät todellisella innoilla kaswitarhan wiiijelykseen, niin huomaatte, että siitä koituu wiiälä paljon hywää ja hyödyllistä. Terve toistaiseksi! Melalshdesja 19²⁵/s 99.

Kytö-Mho.

Raikellaista.

— Mitä pilkku voi vaikuttaa? Preussilainen kouluntarkastaja käwi pilkku kaupungin pormestarin luona sekä pyysi tämän seuraamaan itseään pienelle tarkastusretkelle kouluissa.

Pormestari ei pitänyt makean rauhansa häiritsemisestä, mutta hänen täytyi tyytyä kohtaloonsa ja hän mutisi itseksensä:

— Mitä tuon apinan tarwitsi tänne tulla?

Kouluntarkastaja ei wastannut mitään, mutta hän odotti tilaisuutta antaaakseen sanan sanasta, kalsi parhaasta.

Ensimmäisessä koulussa, jossa he käwiwät, pyysi hän saada nähdä esimerkkiä siitä miten lapset ymmärsiwät asetta pilkkuja kirjoitfissaan.

— Se on tarpeetonta — sanoi pormestari. — Me emme wälitä suuria pilkkuista ja muusta sellaisesta turhuudesta.

Mutta kouluntarkastaja antoi erään pojan mennä mustalle talulle sekä käski hänen kirjoittamaan:

„Pormestari sanoo kouluntarkastaja on apina.“

— Mihin tulee sinun asettaa pilkku tässä? — kysyy tarkastaja pojalta.

Tämä astuu esille ja asettaa vapisewalla kädellä pilkku „sanoo“ sanan perään sekä katsoo sitten pelästynenä mahtawaa kouluntarkastajaa.

Mutta tämä lausui hywin lempeästi: — Sinä petyt poikaseni; tässä tarwitaan kaksi pilkku. — Ja niin oikasi hän pilkuttamisen siten, että kirjoitus kuului:

„Pormestari“, sanoo kouluntarkastaja, „on apina.“

On luultawa, että pormestari sai hieinan toisen käsityksen pilkkujen ja muun sellaisen „turhuuden“ merkityksestä.

Ilmoituksia.

Oikeita Saksalaisia

Köningsberin ja Danzigin

Ruis- jauhoja

72 kgr. säkeissä

myy

A. Rimpiläinen.

Koljonniemen

Köyrymyllyn

Ruisjauhoja ja ohrajauhoja kuoriin jauhettuja. Ohrajauhoja, les-tattuja myöpi

Gust. Raninin perilliset

Kuopiossa.

Täällä

alituinen varasto

Kauppias K. Korhosella.

Kirjekuoria, Kirjelankettia

saadaan painettuina helpolla

Kajaanin Kirjapainossa.

(Louhi 3 k.)

Velkojain kokous.

Velkojat Joonas Junkkarin konkurssissa kutsutaan kokoontumaan Ristijärvelle Mikkolan kestitiekvariin 6 päivänä ensi tulewaa Lokakuuta keskustelemaan ja päättämään:

Toimitusmiehen palkasta y. m. pesää koskevista asioista.

Ja huomautetaan että poissa-olevien velkojien on tyytymien läsnäolevien päätöksiin. Hyrynsalmi Syyskuun 9 pnä 1899.

K. Asp.

Toimitsiamies.

P. Sidorow

Suomalainen Kalusto-
kauppa Helsingissä

Asiamies Kajaanissa

Erik Pirinen

Myypi hywillä ehdoilla ja kohtuullisilla hinnoilla: Maanwiiijelys- ja Meijerikalustoja, Mylly- ja Puunjalostusteollisuuden koneita y. m., y. m.

Palowakuutusosakeyhtiö

POHJOLA

wakuuttaa edullisimmilla ehdoilla kiinteitä ja irtainta omaisuutta kaupungissa ja maaseudulla.

Yhtiön asiamies Kajaanissa
Erik Pirinen.

Kuulutus.

Syyspalotarkastus toimitetaan Kajaanin kaupungissa tiistaina ja keskiviikkona kuluvan syyskuun 19 ja 20 päivänä. Ja muistutetaan kaikkia talonomistajia, isännöitsijöitä ja hyryläisiä, että katselmusmiehet owat esteettömästi laskettawat kaikkiin huoneisiin ja ylisiin kuin myöskin paloaseisto ja wesi paloruiskujen tarkastamista varten tulee olla saapuvilla jokaisen talon kartanolla. Kaikkea tätä noudattaen sen edeswastauksen uhalla kuin palojärjestys säätää.

Kajaani 12 p. syyskuuta 1899.

Maistraatti.

Henkivakuutusosakeyhtiö

SUOMI

myöntää edullisimmilla ehdoilla Henkivakuutuksia, Elinkorkoja, Myötäjaisvakuutuksia, Jälkeenelokorkoja, Lapsenwakuutuksia.

Yhtiön asiamiehiä allamainituissa paikakunnissa owat:

Kajaanissa Erik Pirinen.
Kuhmossa P. Kontio.
Sotkamossa H. W. Seinonen.
Säräisniemellä O. Kowalainen.
Vaalassa J. V. Forsström.
Kuusamossa H. Määttä.

Suurin kotimainen henkivakuutusyhtiö.

Tapaturmawakuutusosakeyhtiö

KULLERVO

myöntää wakuutuksia edullisimmilla ehdoilla. Yhtiön asiamies Kajaanissa

Erik Pirinen.

Huveja.

V. P. K:n

ILTAMA

pidetään

Työväenyhdistyksen huoneella
Sunnuntaina 17 p. syysk.
klo 7 j. p. p.

Ohjelma:

Puhe.
Laulua.
Esitelmä.
Humoristinen puhe.
Soololaulua.
Runonlausunta.
Kertomus.
Monologit.
Satu.
Laulua.
Tanssia.

Jokainen kuntalainen on oikeutettu mukanaan tuomaan kaksi vierasta, joita varten lippuja saadaan harjoitustilaisuudessa sunnuntai-amanä.

Johtokunta.

Kajaani, Kajaanin Kirjapaino 1899.